

**WYMAGANIA TECHNICZNE, MUZYCZNE, EGZAMINACYJNE  
ORAZ KRYTERIA OCENIANIA**

**dla**

**SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA W ŻĘBOCINIE**

Przedmiot główny

**SKRZYPCE**

Dział instrumentalny

Opracowanie:

**Marta Rychlik**

# SPIS TREŚCI:

- Wymagania techniczne i muzyczne
  - 1. Cykl sześćcioletni.....3
  - 2. Cykl czteroletni.....8
  
- Wymagania egzaminacyjne
  - 1. Cykl sześćcioletni.....12
  - 2. Cykl czteroletni.....16
  
- Kryteria oceniania.....19

# WYMAGANIA TECHNICZNE i MUZYCZNE

## Cykl sześcioletni

### Klasa I

- wprowadzenie nazw części skrzypiec i smyczka oraz poznanie elementarnych zasad czyszczenia i konserwacji instrumentu,
- rozluźnienie organizmu i adaptacja do instrumentu poprzez stosowanie zabaw i ćwiczeń ruchowo - manipulacyjnych,
- opanowanie prawidłowej postawy oraz właściwe trzymanie skrzypiec i smyczka bez usztywnień i zbędnych napięć,
- rozwijanie wyobraźni i świadomości ruchowej poprzez ruchy imitujące grę,
- rozśpiewanie i umuzykalnianie ucznia,
- granie ze słuchu prostych piosenek pizzicato i smyczkiem,
- opanowanie układu gry prawej i lewej ręki,
- prostolinijne prowadzenie smyczka i wydobywanie ładnego dźwięku,
- umiejętność gry całym smyczkiem, jego dolną i górną połową oraz naprzemienna praca smyczka: cały smyczek - górna połowa - cały smyczek - dolna połowa,
- elementy techniki przygotowawczej - zmiany strun *detache*,
- stosowanie podstawowych artykulacji, tj. *marcato*, *detache*, *portato*, *legato* (po 2, 3, 4 dźwięki na smyczek) z uwzględnieniem ruchów wyrównawczych palców,
- gra w I pozycji, świadome stawianie palców w różnych układach oraz ich niezależna praca,
- znajomość dźwięków w I pozycji, znaków chromatycznych, oznaczeń muzycznych,
- stosowanie wartości nut: półnuta, ćwierćnuta, ósemka w tempie wolnym i umiarkowanym,
- czuwanie nad prawidłową pulsacją, klaskanie rytmicznej warstwy utworu przed jego zagranieniem,
- czytanie nut i gra z nut,
- pojęcie intonacji i rozwijanie umiejętności samodzielnego jej kontrolowania i korygowania przez ucznia,
- wprowadzenie różnic dynamicznych w zakresie forte – piano,
- przygotowanie do zmian pozycji poprzez grę flażoletów naturalnych,
- rozwijanie koncentracji i pamięci (nauka wybranych ćwiczeń i utworów na pamięć),
- gra w duecie z innymi skrzypcami oraz z akompaniamentem fortepianu,
- zapoznanie ucznia z podstawowymi zasadami zachowania się na scenie, uczestnictwo w audycjach klasowych i szkolnych.

## Klasa II

- utrwalenie poprawnej postawy oraz aparatu gry obu rąk,
- zwiększenie wymagań w zakresie intonacji poprzez porównywanie dźwięków z pustymi strunami, a także wyczulenie na intonację harmoniczną w utworach z akompaniamentem fortepianu,
- dbanie o dobrą jakość dźwięku, świadome prowadzenie smyczka, jego nacisku oraz prędkości,
- gra całym smyczkiem, jego górną i dolną połową, stosowanie regularnych i mniej regularnych podziałów smyczka oraz operowanie różną jego szybkością,
- wykonywanie płynnych zmian kierunków smyczka, szczególnie przy żabce (wyrównawcze ruchy palców),
- wykorzystanie techniki przygotowawczej prawej i lewej ręki, np. przy zmianach strun, po pauzach,
- doskonalenie podstawowych artykulacji, legato 4-6 nut na smyczku ze zmianami strun, wprowadzenie gry martelego,
- rozwijanie biegłości palcowej,
- ćwiczenia przygotowujące do zmian pozycji I-III oraz gra w pozycji III ze znajomością palcowania i poprawną pozycją lewego kciuka,
- wprowadzanie elementów wibracji: ruchy wibracyjne z oparciem ręki o pudło,
- zastosowanie prostej chromatyki i flażoletów naturalnych,
- wymaganie prawidłowej pulsacji,
- stosowanie bardziej skomplikowanych rytmów: szesnastki, ósemka i dwie szesnastki, ćwierćnuta z kropką i ósemka, triola ósemkowa, synkopa,
- wprowadzenie łatwych dwudźwięków, głównie z pustymi strunami,
- kształtowanie umiejętności wydobycia wyrównanego brzmienia dwóch strun,
- zastosowanie dynamiki w zakresie *piano- mezzoforte-forte*,
- wdrażanie ucznia do samodzielnego czytania nut w prostych ćwiczeniach i piosenkach,
- próby gry a'vista pod kontrolą nauczyciela,
- granie etiud, utworów i koncertów z pamięci,
- gra u duecie skrzypcowym oraz z akompaniamentem fortepianu,
- przygotowanie ucznia do występów publicznych (przesłuchania semestralne, audycje klasowe i szkolne oraz występy środowiskowe).

### **Klasa III**

- dalsza kontrola i doskonalenie aparatu gry, podnoszenie jakości funkcjonowania prawej i lewej ręki,
- doskonalenie wcześniej poznanych artykulacji (zwiększenie ilości nut w legato 8-12),
- wprowadzenie różnorodnych smyczkowań (ćwiczenie na gamach): staccato na łuku, podwójne *detache* (przygotowanie do *sautille*), smyczek Viottiego, rytmy punktowane,
- świadome stosowanie techniki przygotowawczej prawej i lewej ręki,
- rozwijanie sprawności technicznej: zwiększenie biegości gry, wprowadzenie podstawowych ozdobników (przednutka, tryl, mordent), wykorzystanie techniki pasażowej,
- ugruntowanie gry w pozycjach I, III, wprowadzenie pozycji II. Poznanie różnych sposobów zmian pozycji oraz proste wejścia do IV i V pozycji,
- zwiększenie wymagań wobec intonacji i jakości dźwięku, dalsza praca nad świadomym i niezależnym stawianiem palców lewej ręki,
- próby samodzielnego strojenia instrumentu (maszynkami),
- wprowadzenie ćwiczeń przygotowujących do swobodnej, luźnej wibracji oraz stosowanie jej mocniejszymi palcami na dłuższych dźwiękach (zaczynając od III pozycji),
- granie dwudźwięków z palcami na dwóch strunach w różnych układach (łatwe seksty, tercje, oktawy) oraz prostych akordów,
- wymaganie od ucznia dokładnej realizacji rytmu, artykulacji i dynamiki w utworach, zgodnie z zapisem,
- uwrażliwianie ucznia na stronę wyrazową utworów, wprowadzenie pojęcia frazy muzycznej oraz prostych podziałów na okresy i zdania,
- doskonalenie umiejętności czytania nut i gry *a'vista*,
- gra w duecie lub trio,
- występy przed publicznością, doskonalenie umiejętności radzenia sobie ze stresem i tremą.

### **Klasa IV**

- samodzielne strojenie skrzypiec,
- dalsze utrwalanie pozycji I - III, wprowadzenie pozycji IV i V, gra w pozycjach i ze zmianami pozycji (technika pasażowa, zmiany pozycji grupami dźwiękowymi),
- podnoszenie jakości wcześniej poznanych artykulacji (staccato, zwiększenie ilości nut w legato, szybsze *detache*- próby *sautille* oraz ćwiczenia przygotowujące do gry *spiccato*),
- doskonalenie gry dwudźwięków i akordów w I pozycji oraz gra prostych dwudźwięków, ze zmianami pozycji (I-III) z zastosowaniem techniki przygotowawczej,
- podnoszenie sprawności technicznej poprzez zwiększenie biegości gry, stosowanie trudniejszych

tonacji i układów palcowych, operowanie urozmaiconą artykulacją i różnymi kombinacjami smyczkowania,

- dbałość o precyzję rytmiczną i prawidłową pulsację, granie w różnych tempach, z uwzględnieniem oznaczeń muzycznych; praca z metronomem,
- gra pizzicato prawą i lewą ręką,
- gra legato przez struny,
- wibracja wszystkimi palcami, zróżnicowanie wibracji na powolną (półnuty, całe nuty) oraz szybką, prężną (ćwiernuty, ósemki),
- ekstensja - poszerzenie układu palcowego do kwinty czystej,
- podnoszenie jakości intonacji oraz dźwięku, praca nad kształtowaniem dźwięku pod względem barwy i nasilenia dynamicznego,
- stosowanie dynamiki w zakresie od *piano pianissimo* do *forte fortissimo*,
- zdobywanie umiejętności frazowania muzycznego z uwzględnieniem formy i charakteru utworu,
- doskonalenie umiejętności czytania nut, gra a'vista łatwych utworów,
- gra w zespołach muzycznych np. w duecie lub w trio oraz z towarzyszeniem fortepianu.

## Klasa V

- stała kontrola aparatu gry,
- ugruntowanie pozycji IV i V, wprowadzenie gry w pozycjach VI i VII (zmiany pozycji grupami dźwiękowymi, skoki do pozycji),
- doskonalenie podstawowych artykulacji, stosowanie smyczków kombinowanych w różnych zestawieniach i różnych tempach, lekkie smyczki unoszone,
- świadome stosowanie techniki przygotowawczej,
- rozwijanie sprawności technicznej pod względem biegłości, swobodnego poruszania się po gryfie, w trudniejszych tonacjach i wyższych pozycjach, zsynchronizowanie pracy obu rąk,
- dbałość o precyzję rytmiczną w grze, prawidłową pulsację i tempo zgodnie z oznaczeniami muzycznymi; ćwiczenie z metronomem,
- ciągła praca nad doskonaleniem intonacji (trudniejsze chwytty i układy palców) oraz jakości dźwięku (różnicowanie barwy i natężenia w zależności od dynamiki i charakteru utworu),
- gra dwudźwiękowa w pozycjach i ze zmianami pozycji, łatwiejsze dwudźwięki legato, akordy w różnych układach,
- różnicowanie wibracji w zależności od ekspresji: wibracja wolna, szybka, szeroka, wąska,
- szeroki zakres dynamiki,
  - doskonalenie umiejętności frazowania muzycznego oraz interpretacja utworów z uwzględnieniem ich stylu i formy,
  - samodzielne odczytywanie tekstu nutowego, gra a'vista,
  - opracowywanie przez ucznia łatwych utworów pod względem techniczno-wykonawczym,
  - trenowanie różnych sposobów uczenia się na pamięć,
  - gra z towarzyszeniem fortepianu oraz w zespołach muzycznych,
  - uczestnictwo w audycjach i koncertach, doskonalenie umiejętności koncentracji i

opanowania scenicznego.

## **Klasa VI**

- czuwanie nad prawidłowym ułożeniem i funkcjonowaniem rąk,
- gra w pozycjach I-VII, skoki do pozycji oraz podnoszenie jakości zmian pozycji,
- nacisk na poprawną i precyzyjną intonację,
- zwiększenie wymagań biegłościowych w grze ze zmianami pozycji i w pozycjach,
- doskonalenie podstawowych artykulacji w różnych zestawieniach i kombinacjach,
- granie dwudźwięków i akordów w pozycjach I-V z wykorzystaniem techniki przygotowawczej,
- rozwijanie chromatyki i zdobnictwa (tryle krótkie i długie, mordenty, obiegniki),
- różnicowanie wibracji pod względem amplitudy i szybkości,
- poprawne i płynne czytanie łatwych utworów a' vista,
- dalsze rozwijanie sprawności technicznej poprzez stosowanie trudniejszych układów i ,chwytów palcowych, smyczków mieszanych, urozmaiconych rytmów,
- poszerzanie umiejętności kształtowania dźwięku pod względem barwy i natężenia,
- różnicowanie stylów muzycznych, interpretowanie utworów zgodnie z ich budową formalną,
- wymaganie od ucznia świadomej pracy, kontrola stosowanych przez niego sposobów ćwiczenia i wdrażanie do obiektywnej samooceny,
- prezentowanie własnych osiągnięć na audycjach klasowych, koncertach szkolnych i środowiskowych, trenowanie umiejętności koncentracji i opanowania scenicznego,
- ekspresja estradowa,
- dalsze zdobywanie doświadczeń w muzykowaniu zespołowym.

## Cykl czteroletni

### **Klasa I**

- wprowadzenie nazw części skrzypiec i smyczka oraz poznanie elementarnych zasad czyszczenia i konserwacji instrumentu,
- rozluźnienie organizmu i adaptacja do instrumentu poprzez ćwiczenia ruchowo - manipulacyjne,
- opanowanie prawidłowej postawy oraz właściwe trzymanie skrzypiec i smyczka bez usztywnień i zbędnych napięć,
- rozwijanie wyobraźni i świadomości ruchowej poprzez ruchy imitujące grę,
- rozśpiewanie i umuzykalnianie ucznia,
- granie ze słuchu prostych piosenek pizzicato i smyczkiem,
- opanowanie układu gry prawej i lewej ręki,
- świadome, prostolinijne prowadzenie smyczka, kontrolowanie jego nacisku oraz prędkości; dbanie o dobra jakość dźwięku,
- umiejętność gry całym smyczkiem, jego dolną i górną połową oraz naprzemienna praca smyczka: cały smyczek - górna połowa - cały smyczek - dolna połowa,
- elementy techniki przygotowawczej - zmiany strun *detache*,
- stosowanie podstawowych artykulacji, tj. *marcato*, *detache*, *portato*, *legato* (po 2, 3, 4 dźwięki na smyczek) z uwzględnieniem ruchów wyrównawczych palców,
- gra w I pozycji, świadome stawianie palców w różnych układach oraz ich niezależna praca,
- znajomość dźwięków w I pozycji, znaków chromatycznych, oznaczeń muzycznych,
- stosowanie wartości nut: półnuta, ćwierćnuta, ósemka w tempie wolnym i umiarkowanym,
- czuwanie nad prawidłową pulsacją, klaskanie rytmicznej warstwy utworu przed jego zagranieniem,
- czytanie nut i gra z nut,
- pojęcie intonacji i rozwijanie umiejętności samodzielnego jej kontrolowania i korygowania przez ucznia,
- wprowadzenie różnic dynamicznych w zakresie forte – piano,
- przygotowanie do zmian pozycji I - III poprzez grę flażoletów naturalnych oraz gra w pozycji III ze znajomością palcowania i poprawną pozycją lewego kciuka,
- wprowadzanie elementów wibracji: ruchy wibracyjne z oparciem ręki o pudło,
- wprowadzenie łatwych dwudźwięków, głównie z pustymi strunami; kształtowanie umiejętności wydobywania wyrównanego brzmienia dwóch strun,
- rozwijanie koncentracji i pamięci (nauka wybranych ćwiczeń i utworów na pamięć),
- gra w duecie z drugimi skrzypcami oraz z akompaniamentem fortepianu,
- zapoznanie ucznia z podstawowymi zasadami zachowania się na scenie (udziałów audycjach klasowych, szkolnych oraz imprezach środowiskowych).



## Klasa II

- dalsza kontrola i praca nad aparatem gry, podnoszenie jakości funkcjonowania obu rąk,
- doskonalenie wcześniej poznanych artykulacji (zwiększenie ilości nut w legato 8-12),
- wprowadzenie różnorodnych smyczkowań (ćwiczenie na gamach): staccato, podwójne *detache* (przygotowanie do *sautille*), smyczek Viottiego, rytmy punktowane oraz ćwiczenia przygotowujące do gry *spiccato*,
- świadome stosowanie techniki przygotowawczej prawej i lewej ręki,
- rozwijanie sprawności technicznej: zwiększenie biegości gry, wprowadzenie podstawowych ozdobników (przednutka, tryl, mordent), wykorzystanie techniki pasażowej,
- ugruntowanie gry w pozycjach I, III, wprowadzenie pozycji II. Poznanie różnych sposobów zmian pozycji oraz proste wejścia do IV i V pozycji,
- zwiększenie wymagań wobec intonacji i jakości dźwięku, dalsza praca nad świadomym i niezależnym stawianiem palców lewej ręki,
- próby samodzielnego strojenia instrumentu (maszynkami),
- ćwiczenie swobodnej, luźnej wibracji oraz stosowanie jej mocniejszymi palcami na dłuższych dźwiękach (zaczynając od III pozycji), zróżnicowanie wibracji na powolną (półnuty, całe nuty) oraz szybką, prężną (ćwierćnuty, ósemki),
- doskonalenie gry dwudźwięków i akordów w I pozycji (z palcami na dwóch strunach w różnych układach (seksty, tercje, oktawy) oraz gra prostych dwudźwięków ze zmianami pozycji (I – III) z zastosowaniem techniki przygotowawczej,
- dbałość o precyzję rytmiczną i prawidłową pulsację, operowanie różnymi tempami z uwzględnieniem oznaczeń muzycznych; praca z metronomem,
- uwrażliwianie ucznia na stronę wyrazową utworów, wprowadzenie pojęcia frazy muzycznej oraz prostych podziałów na okresy i zdania,
- rozwijanie biegości czytania nut i gry *a'vista*,
- gra w duecie lub trio,
- występy przed publicznością, doskonalenie umiejętności radzenia sobie ze stresem i treścią.

## Klasa III

- samodzielne strojenie skrzypiec,
- stała kontrola aparatu gry,
- ugruntowanie pozycji IV i V, wprowadzenie gry w pozycjach VI i VII (zmiany pozycji grupami dźwiękowymi, skoki do pozycji),
- doskonalenie podstawowych artykulacji, stosowanie smyczków kombinowanych w różnych zestawieniach i różnych tempach, lekkie smyczki unoszone,
- świadome stosowanie techniki przygotowawczej,
- rozwijanie sprawności technicznej pod względem biegłości, swobodnego poruszania się po gryfie, (w trudniejszych tonacjach i wyższych pozycjach), zsynchronizowanie pracy obu rąk,
- dbałość o precyzję rytmiczną w grze, prawidłową pulsację i tempo zgodnie z oznaczeniami muzycznymi; ćwiczenie z metronomem,
- ciągła praca nad doskonaleniem intonacji (trudniejsze chwytty i układy palców) oraz jakości dźwięku (różnicowanie barwy i natężenia w zależności od dynamiki i charakteru utworu),
- gra dwudźwiękowa w pozycjach i ze zmianami pozycji, łatwiejsze dwudźwięki legato, akordy w różnych układach,
- różnicowanie wibracji w zależności od ekspresji: wibracja wolna, szybka, szeroka, wąska,
- szeroki zakres dynamiki,
  - doskonalenie umiejętności frazowania muzycznego oraz interpretacja utworów z uwzględnieniem ich stylu i formy,
  - samodzielne odczytywanie tekstu nutowego, gra a'vista,
  - opracowywanie przez ucznia łatwych utworów pod względem techniczno-wykonawczym,
  - trenowanie różnych sposobów uczenia się na pamięć,
  - gra z towarzyszeniem fortepianu oraz w zespołach muzycznych,
  - uczestnictwo w audycjach i koncertach, doskonalenie umiejętności koncentracji i opanowania scenicznego.

## Klasa IV

- czuwanie nad prawidłowym ułożeniem i funkcjonowaniem rąk,
- gra w pozycjach I-VII, skoki do pozycji oraz podnoszenie jakości zmian pozycji,
- nacisk na poprawną i precyzyjną intonację,
- zwiększenie wymagań biegłościowych w grze ze zmianami pozycji i w pozycjach,
- doskonalenie podstawowych artykulacji w różnych zestawieniach i kombinacjach,
- granie dwudźwięków i akordów w pozycjach I-V z wykorzystaniem techniki przygotowawczej,
- rozwijanie chromatyki i zdobnictwa (tryle krótkie i długie, mordenty, obiegniki),
- różnicowanie wibracji pod względem amplitudy i szybkości,
- poprawne i płynne czytanie łatwych utworów a' vista,
- dalsze rozwijanie sprawności technicznej poprzez stosowanie trudniejszych układów i „chwytów palcowych, smyczków mieszanych, urozmaiconych rytmów,
- poszerzanie umiejętności kształtowania dźwięku pod względem barwy i natężenia,
- różnicowanie stylów muzycznych, interpretowanie utworów zgodnie z ich budową formalną,
- wymaganie od ucznia świadomej pracy, kontrola stosowanych przez niego sposobów ćwiczenia i wdrażanie do obiektywnej samooceny,
- prezentowanie własnych osiągnięć na audycjach klasowych, koncertach szkolnych i środowiskowych, trenowanie umiejętności koncentracji i opanowania scenicznego,
- ekspresja estradowa,
- dalsze zdobywanie doświadczeń w muzykowaniu zespołowym.

# WYMAGANIA EGZAMINACYJNE

## Cykl sześćoletni

### **Klasa I**

#### **SEMESTR I - Przesłuchanie - koncert dla rodziców**

- utwór dowolny z akompaniamentem

#### **SEMESTR II - Przesłuchanie**

- etiuda
- utwór dowolny z akompaniamentem
- koncert z akompaniamentem lub utwór

**Program należy wykonać z pamięci**

**Audycje dla rodziców – dwie w ciągu roku szkolnego (program wg uznania pedagoga)**

### **Klasa II**

#### **SEMESTR I - Przesłuchanie półroczne**

- gama durowa przez dwie oktawy wykonana minimum 3 sposobami, np. gra całym smyczkiem, podziały smyczka, legato oraz trójdźwięki
- etiuda z dowolnie wybranym problemem technicznym, np. na podział smyczka
- utwór dowolny lub jedna część koncertu (I lub III) z akompaniamentem

**Program należy wykonać z pamięci**

#### **SEMESTR II - Egzamin promocyjny**

- gama durowa do 3 znaków przy kluczu (trójdźwięki) sposobami
- etiuda z konkretnym problemem technicznym (innym niż na semestr I)
- koncert (I lub IIIcz.) z akompaniamentem lub utwór dowolny

**Program należy wykonać z pamięci**

**Audycje dla rodziców – dwie w ciągu roku szkolnego (program wg uznania pedagoga)**

### **Klasa III**

#### **SEMESTR I - Przesłuchanie półroczne**

- gama durowa lub molowa do 4 znaków przy kluczu w I pozycji lub ze zmianami pozycji I-III przez dwie oktawy wykonana sposobami, np. cały smyczek, podziały smyczka, legato, staccato, podwójne detache środkiem smyczka oraz trójdźwięki
- etiuda z konkretnym problemem technicznym w I pozycji lub ze zmianami pozycji
- ćwiczenie lub etiuda dwudźwiękowa
- utwór dowolny lub jedna część koncertu (I lub III) z akompaniamentem

**Program należy wykonać z pamięci**

#### **SEMESTR II - Egzamin promocyjny**

- gama durowa i molowa jednoimienna do 4 znaków przy kluczu I-III przez dwie oktawy wykonana sposobami (tylko w gamie durowej) oraz trójdźwięki
- etiuda ze zmianami pozycji
- koncert (I lub IIIcz.) z akompaniamentem
- utwór dowolny z akompaniamentem

**Program należy wykonać z pamięci**

**Audycje dla rodziców – dwie w ciągu roku szkolnego (program wg uznania pedagoga)**

### **Klasa IV**

#### **SEMESTR I - Przesłuchanie półroczne**

- gama durowa i molowa (jednoimienna lub równoległa) z trójdźwiękami, do 4 znaków przy kluczu, ze zmianami pozycji I-V przez dwie lub trzy oktawy, wykonana sposobami, (np. podziały smyczka, legato, staccato, smyczek Viottiego, rytm punktowany)
- etiuda ze zmianami pozycji

- ćwiczenie lub etiuda dwudźwiękowa z uwzględnieniem zmian pozycji I-III
- utwór dowolny lub jedna część koncertu (I lub III) z akompaniamentem

**Program należy wykonać z pamięci**

## **SEMESTR II - Egzamin promocyjny**

- gama durowa i molowa (jednoimienna lub równoległa) z trójdźwiękami, ze zmianami pozycji przez dwie lub trzy oktawy, wykonana sposobami
- etiuda (wg uznania pedagoga)
- koncert (I lub III cz.) z akompaniamentem
- utwór dowolny z akompaniamentem
- czytanie a'vista

**Program należy wykonać z pamięci**

**Audycje dla rodziców – dwie w ciągu roku szkolnego (program wg uznania pedagoga)**

## **Klasa V**

### **SEMESTR I - Przesłuchanie półroczne**

- gama durowa i molowa (jednoimienna lub równoległa) do 5 znaków przy kluczu, ze zmianami pozycji I-V lub VI przez dwie lub trzy oktawy, wykonana sposobami, np. podziały smyczka, legato, staccato, smyczek Viottiego, rytm punktowany, sautille, spiccato, smyczki kombinowane (wg uznania pedagoga); pasaże
- etiuda z uwzględnieniem V pozycji, z określonym problemem technicznym
- ćwiczenie lub etiuda dwudźwiękowa ze zmianami pozycji
- utwór dowolny
- koncert (I lub III cz.) lub utwór dowolny z akompaniamentem

**Program należy wykonać z pamięci**

**Obowiązkowo dwie kontrastujące części sonaty w pierwszym lub drugim semestrze**

## **SEMESTR II - Egzamin promocyjny**

- gama durowa i molowa (jednoimienna lub równoległa) z pasażami, ze zmianami pozycji przez dwie lub trzy oktawy, wykonana sposobami; dwudźwięki: seksty
- etiuda z innymi problemami niż w I semestrze, ewentualnie etiuda dwudźwiękowa (wg uznania pedagoga)
- koncert (I lub IIIcz.) z akompaniamentem
- utwór dowolny z akompaniamentem
- czytanie a'vista

**Program należy wykonać z pamięci**

**Audycje dla rodziców – dwie w ciągu roku szkolnego (program wg uznania pedagoga)**

## **Klasa VI**

### **SEMESTR I - Przesłuchanie techniczne**

- gama durowa i molowa (jednoimienna lub równoległa) do 5 znaków przy kluczu, ze zmianami pozycji I-VII trzy oktawy, wykonana sposobami oraz pasaż; dwudźwięki: tercje, seksty, oktawy ze zmianami pozycji I-III
- etiuda z konkretnym problemem technicznym, np. pasażowa, biegłościowa, na określonej artykulację, z zastosowaniem ozdobników
- etiuda dwudźwiękowa ze zmianami pozycji
- czytanie a'vista

**Program należy wykonać z pamięci**

### **SEMESTR II - Egzamin końcowy**

- sonata (dwie kontrastujące części)

- koncert (I lub IIIcz.) z akompaniamentem
- utwór dowolny z akompaniamentem

**Program należy wykonać z pamięci**

**Audycje dla rodziców – dwie w ciągu roku szkolnego (program wg uznania pedagoga)**

## Cykl czteroletni

### **Klasa I**

**SEMESTR I - Przesłuchanie - koncert dla rodziców**

- utwór dowolny z akompaniamentem

**SEMESTR II - Przesłuchanie**

- etiuda
- utwór dowolny z akompaniamentem
- koncert z akompaniamentem lub utwór

**Program należy wykonać z pamięci**

**Audycje dla rodziców – dwie w ciągu roku szkolnego (program wg uznania pedagoga)**

### **Klasa II**

**SEMESTR I - Przesłuchanie półroczne**

- gama durowa lub molowa do 4 znaków przy kluczu w I pozycji lub ze zmianami pozycji I-III przez dwie oktawy wykonana sposobami, np. cały smyczek, podziały smyczka, legato, staccato, podwójne detache środkiem smyczka oraz trójdzięki
- etiuda z konkretnym problemem technicznym w I pozycji lub ze zmianami pozycji
- ćwiczenie lub etiuda dwudźwiękowa



- utwór dowolny lub jedna część koncertu (I lub III) z akompaniamentem

**Program należy wykonać z pamięci**

## **SEMESTR II - Egzamin promocyjny**

- gama durowa i molowa jednoimienna do 4 znaków przy kluczu I-III przez dwie oktawy wykonana sposobami (tylko w gamie durowej) oraz trójdźwięki
- etiuda ze zmianami pozycji
- koncert (I lub IIIcz.) z akompaniamentem
- utwór dowolny z akompaniamentem

**Program należy wykonać z pamięci**

**Audycje dla rodziców – dwie w ciągu roku szkolnego (program wg uznania pedagoga)**

## **Klasa III**

### **SEMESTR I - Przesłuchanie półroczne**

- gama durowa i molowa (jednoimienna lub równoległa) z trójdźwiękami, do 4 znaków przy kluczu, ze zmianami pozycji I-V przez dwie lub trzy oktawy, wykonana sposobami, (np. podziały smyczka, legato, staccato, smyczek Viottiego, rytm punktowany)
- etiuda ze zmianami pozycji
- ćwiczenie lub etiuda dwudźwiękowa z uwzględnieniem zmian pozycji I-III
- utwór dowolny lub jedna część koncertu (I lub III) z akompaniamentem

**Program należy wykonać z pamięci**

### **SEMESTR II - Egzamin promocyjny**

- gama durowa i molowa (jednoimienna lub równoległa) z trójdźwiękami, ze zmianami pozycji przez dwie lub trzy oktawy, wykonana sposobami; dwudźwięki: seksty
- etiuda (wg uznania pedagoga)

- koncert (I lub IIIcz.) z akompaniamentem
- utwór dowolny z akompaniamentem
- czytanie a'vista

**Program należy wykonać z pamięci**

**Audycje dla rodziców – dwie w ciągu roku szkolnego (program wg uznania pedagoga)**

## **Klasa IV**

### **SEMESTR I - Przesłuchanie techniczne**

- gama durowa i molowa (jednoimienna lub równoległa) do 5 znaków przy kluczu, ze zmianami pozycji I-VII trzy oktawy, wykonana sposobami oraz pasaże; dwudźwięki: tercje, seksty, oktawy ze zmianami pozycji I-III
- etiuda z konkretnym problemem technicznym, np. pasażowa, biegłościowa, na określoną artykulację, z zastosowaniem ozdobników
- etiuda dwudźwiękowa ze zmianami pozycji
- czytanie a'vista

**Program należy wykonać z pamięci**

### **SEMESTR II - Egzamin końcowy**

- sonata (dwie kontrastujące części)
- koncert (I lub IIIcz.) z akompaniamentem
- utwór dowolny z akompaniamentem

**Program należy wykonać z pamięci**

**Audycje dla rodziców – dwie w ciągu roku szkolnego (program wg uznania pedagoga)**

**Wymagania egzaminacyjne są jedynie propozycją i należy je stosować**

**z uwzględnieniem indywidualnych możliwości i poziomu uczniów.**

## **KRYTERIA OCENIANIA**

**Ocena jest miernikiem umijejności, zdolności oraz stopnia zaawansowania gry ucznia.**

**Powinna być obiektywna i sprawiedliwa oraz spełniać rolę wychowawczą i mobilizować do pracy.**

**Ocena ma odzwierciedlać faktyczny poziom gry ucznia. Jednak oceniając dzieci o mniejszych predyspozycjach instrumentalnych, trzeba uwzględnić przede wszystkim ich pracowitość i zaangażowanie. Uzyskana ocena ma uświadamiać uczniom i rodzicom poziom zdobywanych umiejętności oraz określać kierunek dalszego kształcenia.**

- stopień **celujący** (6) otrzymuje uczeń, który:
  - opanował materiał nauczania znacznie wykraczający poza program nauczania w danej klasie,
  - prezentuje grę bezbłędną technicznie i jednocześnie interesującą od strony muzycznej,
  - bierze udział w koncertach oraz z sukcesem reprezentuje szkołę w konkursach i przesłuchaniach,
  - wykazuje dużą wrażliwość i dojrzałość artystyczną.
- stopień **bardzo dobry** (5) otrzymuje uczeń, który:
  - opanował pełny zakres materiału obowiązujący w danej klasie,
  - prezentuje program bezbłędny technicznie i interesujący od strony muzycznej oraz swobodę wykonawczą,
  - bierze aktywny udział w występach szkolnych
- stopień **dobry** (4) uzyskuje uczeń który:
  - opanował materiał danej klasy z małymi niedociągnięciami,
  - prezentuje grę poprawną pod względem technicznym jak i muzycznym,
  - pracuje systematycznie i z zaangażowaniem.
- stopień **dostateczny** (3) otrzymuje uczeń, który:
  - opanował materiał nauczania danej klasy w stopniu minimalnym, umożliwiającym jednak postęp w dalszej nauce,
  - prezentuje grę z wyraźnymi niedociągnięciami technicznymi i muzycznymi,
  - nie pracuje systematycznie i efektywnie.
- stopień **dopuszczający** (2) uzyskuje uczeń który:
  - posiada braki w predyspozycjach instrumentalnych, uniemożliwiające dalsze postępy,
  - spełnia nieliczne założenia programowe,

- prezentuje grę z wyraźnymi brakami technicznymi i muzycznymi,
- pracuje niesystematycznie, bez wyraźnego zainteresowania grą.
- stopień **niedostateczny** (1) otrzymuje uczeń, który:
  - nie opanował w najmniejszym zakresie podstawowych umiejętności przewidzianych w programie nauczania,
  - wykazuje duże braki w predyspozycjach instrumentalnych i nie rokuje nadziei na dalszy rozwój muzyczny.